

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ถึงที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การเมืองการปกครองระบบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนเป็นจักรกลที่สำคัญที่จะทำให้กลไกทางการเมืองทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ คุณสมบัติที่สำคัญของพลเมืองที่จะเอื้ออำนวยประโภชน์ ต่อการเมืองการปกครองระบบของ ประชาธิปไตย ได้แก่ ความสนใจ ความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างจริงจังหรือกล่าวอีกในหนึ่งก็คือ ในระบบประชาธิปไตยประชาชนต้องมีทัศนคติว่า กิจกรรมทางการเมืองการปกครอง เป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องเอาใจใส่รับผิดชอบ จะหลีกเลี่ยงหรือ ปฏิเสธให้พ้นจากความรับผิดชอบของตนเองได้ไม่ แต่ด้วยประชาชนมีทัศนคติตรงกันข้ามกับ หลักการดังกล่าวการปกครองระบบของประชาธิปไตยที่ยอมจะไม่เจริญ่องค์กงาน และไม่อำนวย ประโภชน์ให้แก่ประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครอง

นอกจากนี้ กระแสอุดมการณ์ประชาธิปไตย ตามแนวความคิดการจัดระเบียบโลก ไม่ได้เป็นที่แพร่หลายไปในนานาประเทศ ซึ่งกระแสดังกล่าวก่อให้เกิดความตื่นตัว และมี การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยทั่วโลก ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองตนเองและการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) เป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นการเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติตามกระบวนการประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการให้สิทธิ เลือกตั้ง สิทธิเรียกร้องให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการต่างๆ อันเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ ของเข้า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติตามก่อให้เป็นวิถีทางที่จะสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องอันแท้จริงแก่ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง อย่างกว้างขวาง ที่สำคัญก็คือ นานาอารยประเทศยอมรับว่าการปกครองตนเองในรูปแบบของ การปกครองท้องถิ่น นั้นเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบบประชาธิปไตยของชาติ ดังมีคำกล่าวที่ว่า “ประชาธิปไตยต้องเริ่มที่บ้าน และบ้านของประชาธิปไตยก็คือชุมชนที่อยู่ รอบตัวท่าน (ประยุทธ ทรงท่องคำ. 2526 : 30)

การปกครองของไทย ได้รับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาตามลำดับ โดยวัสดุธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (2550 : 112) มาตรา 281 บัญญัติให้รู้จะต้องให้ความเป็น

อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนาภารณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณูปโภค การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่น ให้จัดบริการสาธารณูปโภคได้ครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์กรเพื่อจัดทำบริการสาธารณูปโภคตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

ตามพระราชบัญญัติสถาบันองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เปิดโอกาสให้ประชาชนวางแผนบริหารจัดการชุมชนของตนเอง กล่าวได้ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ฝึกให้ประชาชนแสดงความต้องการของประชาชนให้ตรงเป้าหมายมากที่สุด เพื่อให้ทันกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชน ขององค์กรบริหารส่วนตำบล อีกทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ดังความต้องการ โดยมีหน้าที่ต้องทำ ได้แก่ จัดให้มีการบำรุงทางน้ำ และทางนก เศรษฐกิจ ดังความต้องการ โดยมีหน้าที่ต้องทำ ได้แก่ จัดให้มีการบำรุงทางน้ำ และทางนก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน ที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ คุ้มครองคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ อาริศประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชบรมฯ ให้ตามความจำเป็นและสมควร นอกจากนี้องค์กรบริหารส่วนตำบลอาจจัดกิจกรรมในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยขัดให้เป็นไปตาม บริโภคและการเกษตร จัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ จัดให้มีและบำรุงสถานที่ ประชุมการศึกษา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ จัดให้มีและส่งเสริมกิจกรรมทางศึกษาและการอบรม ให้มีอุตสาหกรรมครอบครัว บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของรายวุฒิ

การก่อสร้างถนน ทางเดิน และทางเท้าเป็นโครงการสาธารณูปโภคประเภทหนึ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำกันมาก เนื่องจากเป็นโครงการพัฒนาที่กินในท้องถิ่นมีความต้องการในลำดับต้นก่อน โครงการประเภทนี้ เพราะมีความสำคัญ กล่าวคือ การมีระบบสาธารณูปโภคที่ดีนอกจากจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน แล้ว ระบบสาธารณูปโภคยังเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่ช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน เช่น เป็นปัจจัยในการผลิต ช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบริการต่างๆ ของชุมชน ออกสู่ตลาดภายนอก เป็นต้น แต่การดำเนินงานในโครงการดังกล่าว ผู้บริหาร โครงการควรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของการบริหารจัดการ โครงการประเภทนี้บังพoS ความรู้ความต้องการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสำหรับการสัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้านของประชาชน และ เพื่อการอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น อย่างคุ้มค่ามากที่สุด (มนตรี เกิดเมือง. 2551 : 12)

องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดนครพนม ได้รับการยกฐานะจากสภาพตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และได้ดำเนินการเพื่อจัดบริการสาธารณูปโภค สำหรับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและหนึ่งในโครงการที่ดำเนินการนั้น คือ การก่อสร้างถนน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสำหรับการสัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้านของประชาชน และ เพื่อการอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น แต่จากการดำเนินการก่อสร้างถนนดังกล่าว มีปัญหาตามมาคือ โครงการก่อสร้างถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลหลายโครงการ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จประชาชนในพื้นที่กลับไม่ได้รับประโยชน์จากการเหล่านั้น ได้เท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดแนวคิดในการบริหารจัดการที่ถูกต้อง ทำให้การตัดสินใจต่างๆ เป็นไปอย่างไม่เหมาะสมขาดความสมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งในด้านหลักวิชาการและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยเห็นได้จากเสียงสะท้อนของประชาชน จากการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน โดยเห็นได้จากเสียงสะท้อนของประชาชน จากการสำรวจพื้นฐานตามแนวทางการพัฒนาการ ด้านการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านโครงสร้างพื้นฐานตามแนวทางการพัฒนาการ ก่อสร้างปรับปรุงบำรุงรักษาโดยเฉพาะ โครงการก่อสร้างถนน (องค์การบริหารส่วนตำบล นาคูณใหญ่. 2553 : 28)

จากเหตุผลดังกล่าว ประกอบกับผู้ศึกษาในฐานะที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะใหญ่ ในตำแหน่งหัวหน้าส่วนนโยบาย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อ โครงการก่อสร้างถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลคูณใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดนครพนม เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาไปปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินการใน การก่อสร้างถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลคูณใหญ่ สามารถตอบสนองต่อความต้องการและประโยชน์ที่แท้จริงของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างถนนขององค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ โครงการก่อสร้างถนนขององค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม ที่มี หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อ โครงการก่อสร้างถนนขององค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการศึกษา

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างถนนขององค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการก่อสร้างถนนขององค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ข้อมูลการศึกษา

1. ข้อมูลด้านเนื้อหา

การศึกษารั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อ โครงการก่อสร้างถนน ขององค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้ประยุกต์ กรอบการศึกษาแนวคิด หลักการบริหารจัดการถนน ทางเดิน และทางเท้าจากการบริหารงาน สาธารณูปโภคของท้องถิ่น (มนตรี เกิดเมือง. 2551 : 109) ใน 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการก่อสร้างถนนลูกรัง
- 1.2 ด้านการก่อสร้างถนนคอนกรีต
- 1.3 ด้านการก่อสร้างถนนลาดยาง

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากร คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนในบ้านในพื้นที่ตำบลนาคูณใหญ่ จำนวน 1,063 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลนาคูณใหญ่. 2553 : 5) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนในบ้านในพื้นที่ตำบลนาคูณใหญ่ จำนวน 292 คน โดยได้จากการคำนวณจากสูตรของ ยามานะ (Yamane. 1973 : 727)

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 อารีพ

3.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.4 หมู่บ้านที่อาศัยอยู่

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคูณใหญ่ จำนวน 3 จังหวัด ดังนี้

3.2.1 ด้านการก่อสร้างถนนลูกกรัง

3.2.2 ด้านการก่อสร้างถนนคอนกรีต

3.2.3 ด้านการก่อสร้างถนนลาดยาง

4. พื้นที่ในการศึกษา

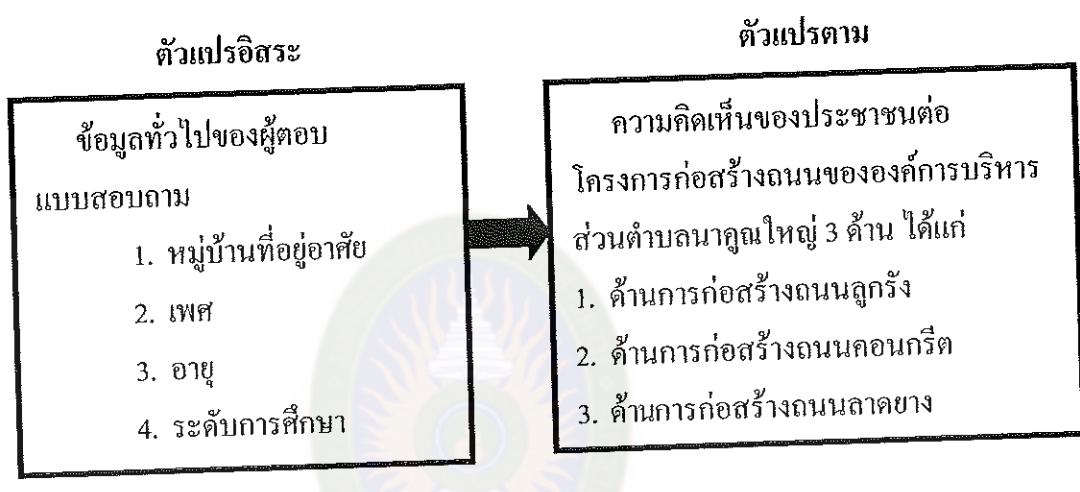
องค์การบริหารส่วนตำบลนาคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม

5. ระยะเวลาในศึกษา

ตั้งแต่เดือนมีนาคม - เมษายน พ.ศ. 2554

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้แนวคิด หลักการบริหารจัดการถนน ทางเดิน และทางเท้าจากการบริหารงานสาธารณูปโภคของท้องถิ่น (มนตรี เกิดมีนุล. 2551 : 109) มาปรับปรุงเป็นกรอบแนวคิด ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างถนนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปที่มีภูมิลำเนาหรือพักอาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 7 หมู่บ้าน ตำบลนาคูณใหญ่ อำเภอหาดว่า จังหวัดนครพนม

หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน หมายถึง ผู้เป็นเจ้าของบ้านหรือผู้ดูแลหรือเป็นผู้นำหรือหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน ซึ่งในความหมายที่นี่หมายถึง หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนภายในครัวเรือนของประชาชนตำบลนาคูณใหญ่ ทั้ง 7 หมู่บ้าน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภารាជบดีและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการศึกษานี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลลพบุรี สำหรับมาตราฐาน ให้ยุ่งยากอนามาหาริยา จังหวัดนครพนม

โครงการก่อสร้างถนน หมายถึง โครงการก่อสร้างถนนที่องค์การบริหารส่วนตำบล สร้างขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งเตรียมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชนในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง การก่อสร้างถนนลูกกรัง ถนนคอนกรีต และถนนลาดยาง ตั้งรายละเอียด ต่อไปนี้

1. โครงการก่อสร้างถนนลูกกรัง หมายถึง มีการดำเนินการก่อสร้างถนนลูกกรังโดย มีการสำรวจความต้องการก่อสร้างถนนลูกกรังก่อนการดำเนินการก่อสร้าง มีการก่อสร้างถนน ลูกกรังอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการซ้อมแซมบำรุงรักษาถนนลูกกรังอย่างทั่วถึง มีการปรับปรุง เส้นทางสายหลักในการคมนาคม เมื่อได้รับการแจ้งว่ามีการชำรุดของถนนมีการดำเนินการได้ อย่างทันเวลา การก่อสร้างถนนลูกกรังมีคุณภาพและมาตรฐาน ถนนลูกกรังที่ก่อสร้างสามารถใช้ ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

2. โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีต หมายถึง มีการดำเนินการก่อสร้างถนน คอนกรีตโดยมีการสำรวจความต้องการก่อสร้างถนนคอนกรีตก่อนการดำเนินการก่อสร้าง มีการก่อสร้าง ถนนคอนกรีตอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการซ้อมแซมบำรุงรักษาถนนคอนกรีต มีการก่อสร้างถนนคอนกรีต อย่างทั่วถึง มีการปรับปรุงเส้นทางสายหลักในการคมนาคม เมื่อได้รับการแจ้งว่ามีการชำรุดของ ถนนมีการดำเนินการ ได้อย่างทันเวลา การก่อสร้างถนนคอนกรีตมีคุณภาพและมาตรฐาน ถนน คอนกรีตที่ก่อสร้างสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

3. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง หมายถึง มีการดำเนินการก่อสร้างถนนลาดยาง โดย มีการสำรวจความต้องการก่อสร้างถนนลาดยาง ก่อนการดำเนินการก่อสร้าง มีการก่อสร้าง ถนนลาดยางอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการซ้อมแซมบำรุงรักษาถนนลาดยางอย่างทั่วถึง มีการปรับปรุงเส้นทางสายหลักในการคมนาคม เมื่อได้รับการแจ้งว่ามีการชำรุดของถนนมี การดำเนินการ ได้อย่างทันเวลา การก่อสร้างถนนลาดยางมีคุณภาพและมาตรฐาน ถนนลาดยาง ที่ก่อสร้างสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

ประโยชน์การศึกษา

ข้อสนับสนุนที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปต่อผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาโครงการก่อสร้างถนนขององค์กรบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY